

Обръщение на президента Росен Плевнелиев към членовете на Европейския парламент

*Господин президент,
Уважаеми членове на Европейския парламент,
Ваши превъзходителства,
Дами и господа,
Скъпи приятели,*

За мен е привилегия да се обърна към вас днес като президент на България. Чест е да говоря тук, в самото сърце на европейската демокрация. Аз съм горд про-европейски президент на про-европейска нация.

Ние, българите, сме горди с това, че сме опора на стабилността и двигател на позитивната промяна в Югоизточна Европа.

Наша обща цел е да защитим европейските ценности за мир, свобода, демокрация, човешки права, върховенството на закона и солидарността. **Наша обща кауза е да продължим да пишем историята с нашия проект за Европа, обединена, просперираща и мирна.**

Днес обаче мирът и свободата са поставени на изпитание, изложени са на конфронтация. Ние сме свидетели на най-лошата среда на сигурност от края на Втората световна война. Виждаме

фундаментални различия между световни и регионални сили. Националните граници и международните принципи са поставени под въпрос.

Свидетели сме на много по-усложнена международна система, в която световните и регионални институции и сили не могат да предотвратят и да разрешат рекордния брой конфликти. Войната и терорът преобладават в много региони. Държави и институции се разпадат. Днес в Европа разбираме, че това, което става в Близкия Изток или в Африка, директно засяга нашия живот.

Днес границите се възстановяват. Същото поколение, което събори Берлинската стена, сега изгражда нови стени в самото сърце на Европа.

Да, светът днес не е балансиран и намирането на нов баланс ще отнеме време. Наблюдаваме нестабилни региони, несигурни граници и притеснени граждани. Тероризмът е във възход. Във всеки един момент, където и да било по света, може да има терористична заплаха. Никой не е застрахован и никой не е сигурен. Днес влиянието в света се трансформира и променя.

На Конференцията по сигурността в Мюнхен руският министър-председател говори за времето на Първата Студена война и Новата Студена война, пред която сме изправени. Надявам се, че не сме се запътили към Нова Студена война.

Не сме в период на нова Студена война, а по-скоро сме в период на „Студен мир“. Преди две години на Конференцията по сигурността в Мюнхен отбелязах, че Европа е навлязла в нов период.

Украинската криза промени правилата на играта. Навлязохме в нова фаза на развитие, която аз наричам времето на Студения мир. Мир, защото никой не иска война, но студен мир, защото наблюдаваме конфронтация и методи от времето на Студената война – **пропагандни войни, кибератаки, прокси и хибридни войни.**

А някои страни „изстинаха“, дестабилизираха се и бяха отслабени от замразени конфликти. Руският президент често говори за нов баланс в света със сфери на влияние на Великите сили, които трябва да бъдат уважавани.

Да не би да сме се запътили към нова конференция в Ялта?

Ако Западът допусне това да стане, това ще бъде исторически срам. Трябва да покажем характер, трябва да се изправим и да защитим нашата визия и нашия проект за Европа. Живеем в трудни времена, защото световните и регионални лидери демонстрират

различен подход и различни цели в политиката. Каузата на мъдрата политика е да модернизира, да образова, да даде път на дипломатията, а не да воюва. Ако нямаш кауза, имаш нужда от война, имаш нужда от удобен враг.

Лесно е да дестабилизираш. Държавите лесно могат да бъдат разрушени от могъщите си съседи. Разрушените общества обаче могат да бъдат възстановени от хората, а не от Великите сили. Бързо може да се разруши редът, но изграждането му наново изисква време – за съжаление, точно това е, което днес наблюдаваме в някои части на Европа. Целта на мъдрата политика не трябва да бъде създаването на замразени конфликти или окупирането на територията на съседите. Целта на мъдрата политика е да направиш нацията си образована и просперираща, да овластиш гражданите, да създадеш общества, които са свободни и толерантни.

Не искаме да се връщаме във времето, когато Великите сили разпределяха сферите си на влияние. Не можем още веднъж да позволим „политическите интереси“ да разделят и да окупират територията на суверенни държави. Това, което се случи в Украйна, с горчивина ни напомня, че постиженията на прогресивното човечество не могат да се приемат за даденост. Ние никога не сме искали да имаме нова война в Европа, но за съжаление днес има война в Европа и тя е в Украйна.

За мен, за нас, Крим е Украйна и Украйна е Европа

Смятам, че премахването на визите за украинските граждани е важна и спешна стъпка в подкрепа на Украйна и за да може народът на Украйна да се чувства добре дошъл и подкрепен от европейците.

Липсата на знание за миналото, ненаучените уроци от историята хвърлят сянка върху бъдещето ни. Не трябва да даваме шанс на популистите да експлоатират невежеството или забравата и да променят миналото по техен вкус.

Приветствам създаването на Европейски дом на Историята

Трябва да се насърчава запазването на спомена за трагичното минало и той да се предава на по-младото поколение. И заедно с това най-важният урок – че свободата не е даденост и от всеки един от нас зависи да я защитаваме. И че мирът не е просто липса на война. Мирът е човешки права, мирът е върховенство на закона.

Всеки млад европеец трябва да може да види къде и как станаха битките при Вердюн или при Дойран и да разбере защо вече никога не трябва да започваме война.

Българският революционер Гоце Делчев мечтаеше за бъдещ свят, в който нациите никога повече няма да отиват на бойното поле, ще се съревновават само в областта на културата, науката и знанието.

През 21 век споровете в Европа трябва да се разрешават в парламентите, а не на бойните полета. Европейският проект за интеграция превръща тази мечта в реалност.

Разбира се, Европа не може да бъде остров на стабилност в океана на световната нестабилност днес. ЕС е изправен пред рекорден брой кризи. Допълнителни кризи са на пред очите ни, например възможно излизане на Великобритания от ЕС, надигането на националистите и полулистите, миграцията и други. Не трябва да допускаме Европа да изпадне в морална криза – криза на липса на солидарност, криза на ценностите. Независимо дали става въпрос за миграцията или за санкциите срещу Русия – трябва да сме заедно. Ние сме семейство. Едно семейство стои единно по време на криза. И всеки член на семейството трябва да допринася, да разрешава, не да задълбочава проблемите. България се гордее с това, че винаги е част от европейското решение и действа решително и отговорно.

ЕС има уникално значение и силна политическа легитимност, заради мирните дискусии и преодоляването на различията, поради споделените фундаментални права и правила и поради постигнатото безпрецедентно ниво на сътрудничество между 28 държави членки. ЕС е уникален проект за мир, в който всяка нация е важна. Нито една държава не е периферия или подчинена. Проблемите на миграцията, тероризма, климатичните промени, икономическите кризи и други минават отвъд нашите граници. Тези проблеми са транснационални и изискват общи усилия. Сътрудничеството вече не е въпрос на избор, а на необходимост.

Наблюдаваме хаос около границите ни, провалени държави и замразени конфликти. Бруталните криминални интереси и трафикантите на хора правят бизнес като си играят с човешки животи. Затова операциите на НАТО и Фронтекс на външните граници са справедливи и навременни. Подпомагането на хора, чиито живот е в опасност, е универсална ценност. Важно също така обаче е да се прави разлика между тези, които бягат, за да спасят

живота си, и мигрантите, които просто търсят по-добри икономически перспективи.

Днес бежанската криза е изключително важна за Европа. Тя може да я промени политически, икономически и социално. Тази криза възражда стари заболявания като популизма, национализма и разделението. Тя въплъщава основната необходимост за по-добро, общо и дългосрочно взимане на решения. Изправена пред безпрецедентна миграционна вълна, всяка държава членка трябва да демонстрира солидарност и отговорност.

България се е доказала като лоялен партньор в добри и в трудни времена

Ние сме разположени на най-лесния и най-прекия път от зоните на кризата до Западна Европа. България пази външните граници на ЕС професионално и ефикасно. Следваме правилата на Дъблин и Шенген.

Демонстрираме солидарност с всички бежанци и предоставяме хуманитарен статут на тези, които отговарят на критериите. България изпълнява всичките си отговорности и задължения на държава членка и се нуждае от еднакво отношение със страните от Шенген, като се присъедини към Шенгенското пространство възможно най-скоро, в името на общата политика на сигурност на ЕС. България подкрепя създаването на единна схема за солидарност, която ще позволи справедливата релокация и установяване на бежанците във всички държави членки. Като председател на Процеса за сътрудничество в Югоизточна Европа, България инициира съвместно изявление по миграцията и направи сигурността и миграцията приоритет за в региона.

Балканите днес са на преден план и на първа линия на защитата на Европа. Искане ми се да видя Балканите като първа линия на стабилност и просперитет, като първа линия на толерантност и мирно съвместно съществуване на различни религии и етнически общности. Като български президент казвам: ние искаме границите да падат, а не да се местят.

Имаме балансирана и принципна външна политика, желаем да бъдем приятели с всички. Защото всеки може и трябва да допринесе за мира и стабилността. Тясното сътрудничество по въпросите на миграцията и противопоставянето на радикализацията, на насилствения екстремизъм и тероризъм е пример за това, че ЕС и Балканите са заедно.

Процесът на интеграция в ЕС също така е исторически шанс за страните от Западните Балкани да оставят в миналото огромната тежест на конфликтите. Националистическите доктрини, които

доведоха до зверства, принадлежат на миналото. Затова заздравяването на добросъседските отношения е фундаментално за политиката на разширяване и ясно показва дали държавите, които се стремят да станат членки на ЕС, искрено са приели основните ценности на Съюза. България играе важна роля за експертизата на ЕС в региона.

Ние силно подкрепяме регионалното сътрудничество за помирение, свързаност и интеграция. Срещата на върха на ПСЮИЕ, която се проведе миналата седмица в София, отбеляза много успешното Българско председателство и 20-годишнината на формата, който доказва, че е автентичният глас на региона.

Скъпи приятели,

Трябва да се сплотяваме и да изработваме общи стратегии, а не да изграждаме крепости за защита на недалновидни национални интереси. Трябва да ангажираме лидери от политическия, икономически и граждански сектори, не просто да говорим и обсъждаме, но и да постигаме резултати, да допринасяме и да разрешаваме проблемите. Появата на нови икономически, демографски и политически сили определя необходимостта да се задълбочат връзките с партньори, които споделят нашите ценности. Трансатлантическите отношения са стратегически важни с оглед на растящите предизвикателства към нашия либерално-демократичен ред.

Светлото бъдеще на Европа изисква изграждането на нов икономически модел, който да може да отговори на предстоящите предизвикателства и да използва широкия обхват от възможности. Новият икономически модел на Европа трябва да бъде динамичен и отворен. Трябва да възприемем нови подходи и механизми. Не трябва да се страхуваме от явления като съвместната и споделена икономика или електронната търговия – трябва да ги приветстваме и да ги използваме по най-продуктивния начин.

Европа трябва да стане лидер на новата индустриална революция, на пробивните иновации и дигитални технологии. Европа на бъдещето е Европа на предприемачите, на технологиите и иновациите. Искаме динамична, гъвкава и адаптивна Европа, която да обединява и да бъде лидер.

Какво трябва да направим? Нуждаем се от превенция: да бъдем активни, рано да откриваме и да разрешаваме кризите. Трябва да адаптираме инструментите си и да имаме фокус – да посочим една криза, да я разрешим и да бъдем горди, че сме го направили по европейски, по нашия собствен начин. Трябва да вземаме смели

политически решения. Именно от това спешно се нуждае нашият съюз днес, когато ни е трудно. Трябва да овластим дипломацията – да преговаряме, да преговаряме, а не да воюваме, защото употребата на оръжия е доказателство за липса на аргументи. Трябва да направим път на принципите, не на интересите. Да препотвърдим, а не да предоговаряме принципите на върховенството на закона, на човешките права и свободи, на териториалната цялост, на суверинитета и ненарушимостта на границите на всяка страна в Европа и в света.

Да, ние сме изправени пред години на рискове и несигурност по пътя си към един по-стабилен световен ред. И, да, постигането на нов баланс в мултиполярен свят изисква време. В преходния период трябва с общи усилия да изградим и да надградим един гъвкав регионален и световен ред. Трябва да насърчаваме институционалните реформи, дипломацията и принципите. Трябва да подкрепяме лидерите, които разбират, че различията трябва да се преодоляват по мирен начин, а не чрез прокси или пропагандни войни. И трябва да бъдем непоколебими, защото ако не сме, ще насърчим безотговорните лидери да дестабилизируют още повече.

Скъпи приятели,

Европейският съюз е ежедневен плебисцит за желанието ни да живеем заедно. Историята показва, че без постоянни усилия всичко, което сме спечелили, може да бъде изгубено. Дебатите по миграцията, възможното излизане на Великобритания от ЕС, популистите и евраоскептиците само препотвърждават това заключение. Днес повече от всякога трябва да възвърнем доверието в жизнеността на Европейския проект, в липсата на негова алтернатива. Трябва да разсеем съмненията на европейците и да ги уверим, че знаем накъде сме се запътили.

Днешна Европа поставя повече въпроси, отколкото дава отговори. Нашите граждани изискват сигурност във все по-несигурния свят и се питат как можем да живеем в хармония със съседите си. Балансът между правата и отговорностите в европейското общество е неотменна част от отговора. Трябва да покажем на външния свят и на нашите граждани, че ние вярваме в нашия потенциал и сме готови да го увеличим. Въпроси като тероризма, миграцията, замразените конфликти, не могат да бъдат разрешени без справяне с техните корени – геополитическите трусове и тежките конфликти. Това прави наложително да се подсилят структурите за управление на кризи и да се засили ролята на

стратегическото планиране в Европейската външна политика и политика на сигурност.

Трябва да бъдем реалисти. Много от проблемите ни имат европейски корени – социално изключване, маргинализация, лошо образование, неефективен диалог между религиите. Този комплекс от проблеми създава условия за радикализация. Тероризмът започва там, където се проваля образованието. Много от терористите и чуждестранните терористи-бойци са европейци. Ние помним моралното си задължение да бъдем земя на свободата и на човешките права за потиснатите и застрашените. Ние, обаче, сме също така символ на правила и ценности, които очертават права и отговорности. Интеграцията и образованието са ангажименти както на приемащите общества, така и на мигрантите.

Днес е по-ясно от всякога, че без ясна политика и решения, постигнати чрез диалог, страховете на гражданите ще бъдат използвани от популистите. Без реалистичен подход ще бъде трудно да се парират спекулациите, че някой иска да изгради Европа зад гърба на европейците.

Популистите и националистите ни принуждават да направим избор – между ценностите, които наследихме от бащите-основатели и изискванията на сигурността за нашите граждани.

Ние избираме и двете! Избираме както ценностите, така и сигурността

Не виждаме противоречие между това да пазим границите си и да се придържаме към човешките права и свободи. И виждаме различията между националистите и патриотите.

Един велик европейски президент, **Шарл де Гол, каза: „патриотите са тези, които обичат страната си, националистите са тези, които мразят различния“.**

Днес повече от всякога се нуждаем от модерен патриотизъм, не от агресивен национализъм в Европа.

Дами и господа,

Единните принципи и включването на всички в процеса на интеграция в ЕС са ключови за бъдещето на Европейския проект. Ясно е, че националните общества са различни и имат различни исторически мотивирани реакции на събитията. Богатството на Европа се намира в разнообразните ни истории и култури. Това обаче не трябва да бъде причина да променяме естеството на Европейския проект, като инициираме Европа „на две“ или на много

скорости.

Споделеният ангажимент към Европейския проект има пряка връзка с европейската ни идентичност. **Дори допускането, че Европа може да бъде изградена „на различни скорости“, изпраща послание на съмнение в Европейския проект. То създава усещане за неравенство.**

Ще бъде грешка подценяването на потенциала за развитие на някои части на Европа – например Балканите. Ще бъде историческа грешка да не ги подкрепим и да ги оставим на външните влияния на бившите империи. Европейските нации не трябва да се противопоставят, независимо от интереса. Може да има само един отговор: повече солидарност с тези страни, които ще трябва да изминат по-дълъг път. Особено във време на предизвикателства, тази солидарност трябва да премине отвъд инструментите на Кохезионната политика и да бъде част от всяка европейска политика.

Независимо какъв ще бъде резултатът от референдума в Обединеното Кралство, дискусиата за многото скорости на Европа ще продължи. Трябва да избегнем деструктивната природа на дискусиата за „Европа на части“.

Не можем да избираме солидарността, като превръщаме ЕС в сбор от бизнес отношения. Защото всяка страна трябва да се справи с различни проблеми, да си играем на „нулев сбор“ е политика с ужасни резултати в миналото. Всички ние трябва по-добре да се вслушваме в партньорите си.

България е пример за държава членка от средна величина, която се превърна от периферна страна, в страна на предна линия: по отношение на Украйна, Русия, миграцията. Нашите граници са границите на Европа, нашите съседи са съседите на Европа. Въпреки че трябва да направим труден избор, никога не сме мислили да жертваме европейската солидарност. Защото ние, българите, научихме, че не можеш да промениш географията, но само европейската интеграция може да превърне рисковете, произтичащи от географския фактор, във възможности.

Уважаеми членове на Европейския парламент,

Европейските демокрации определено не са перфектни. Често и не без причина те биват критикувани. Не сме перфектни, но сме по-добри от много други. След като не можем да убедим евроскептиците, трябва да мобилизираме проевропейците. Искам ясно да заявя: всички предсказания за провал или дезинтеграция на

ЕС са погрешни, неверни! Виждали сме много кризи в нашата история. Лекът е ясен: повече солидарност, хуманност и емпатия. Повече върховенство на закона. Повече синергия. Повече образование. Повече интеграция. Първият демократично избран български президент д-р Желю Желев казваше: „Демокрацията може да се лекува само с повече демокрация“. Аз съм убеден, че ще се справим с предизвикателствата без да загърбваме основните ни ценности. Правили сме го неведнъж в миналото. Ще бъде грешка, ако някои разчитат нашата толерантност като слабост. Точно обратното, тя е ясен знак за сила и за решимост да защитим начина си на живот.

Историята на ЕС ни научи, че единствено интеграцията работи в трудни времена. Единственото оръжие, което имаме за постигане на мир, сигурност и човешко развитие, е интеграцията. Нито една страна не може сама да се справи с предизвикателствата. Издигането на граници – независимо дали са териториални, икономически или правни – е привлекателно, но временно и нетрайно решение.

Предизвикателствата, пред които сме изправени, са много сериозни и не можем да си позволим да чакаме, да отлагаме или да прехвърляме проблемите на следващото правителство или поколение. Трябва да действваме, трябва да взимаме решения. Безразличието не е опция днес. Трябва да се обърнем към проблемите и да имаме план как да ги разрешим.

Има много кризи.

Една от тях е, че днес Русия не подкрепя принципите на международния ред.

Кремъл ни се противопоставя и се опитва да дестабилизира ЕС, като внася недоверие в самата сърцевина на нашия проект.

Опитва се да разруши и да събори основите на ЕС, които са единство, солидарност и върховенство на закона.

Москва иницира обширна пропагандна операция в Европа, която изпраща послания на недоверие, а не на ценности.

Целта е да се подкопае доверието на хората в ЕС.

И това, което е по-голямата опасност – да подкопае доверието на европейците в интеграцията и в общата ни съдба.

Целта е да бъдат отворени врати за призраци от миналото – национализма, популизма, Велики сили и сфери на влияние, интереси, които доминират и се противопоставят на принципите и

ценностите.

И изглежда, че успява. Изглежда, че не напредваме в момента.

Ние сме застинали и сме спрели единствения двигател, който имаме – интеграцията.

Ние набиваме спирачки на разширяването, на Шенген и други. Това, което трябва да направим, е да отворим вратата.

Да внесем свеж въздух и нов хоризонт. Да включим двигателя на интеграцията!

Да започнем нови проекти на интеграция.

Това, което трябва да направим, е да препотвърдим и заздравим основите на нашия ред и правила, но и да се адаптираме и да се отворим към бързо променящия се свят.

Трябва да се интегрираме, не да се изолираме. Трябва да гледаме напред, не назад. Европа е определена да играе смислена глобална роля и трябва да се мобилизира, да започне нови проекти на интеграция.

И трябва да правим разграничение между техники и съдържание. Бъдещето на Европа не зависи толкова много от техниките – еврофондове и директиви, управление на кризи и други. Бъдещето на Европа зависи от съдържанието, от основния смисъл на това кои сме ние. И това е върховенството на закона.

Бъдещето на Европа зависи от това да не забравяме големите идеи и да не се ограничаваме в техниките. Да не губим представа за голямата картина. Големият въпрос е каква е визията ни за Европа? Как добавяме стойност към работата, свършена от предишното поколение и към визията на бащите-основатели?

Чудя се какво са мислили основателите на ЕС. Какво са мислили тези велики европейци преди 70 години, след разрухата от Втората световна война, когато всеки мразеше всекиго в Европа?

Те знаеха, че мирът е възможен само когато нациите достигнат такова ниво на сътрудничество, което прави бъдещата война невъзможна. И те започнаха да се интегрират – пазари на стомана, пазари на въглища и други. Идеята им е била не да отслабят националните държави, а да ги направят силни в единен съюз. България е била винаги слаба, когато е била сама. Днес тя е силна в ЕС и в НАТО.

Големият върпос е къде бихме желали да бъдем през 2030 или 2050 година?

Разбира се, ние ще решаваме миграционната, банковата, дълговата и другите кризи. Но това всичко ли е? Искаме ли само да се справяме с управлението на кризите, като скачаме от една криза на друга?

Това е само техника, не е мечта или визия.

Бих желал всички ние да продължим да мечтаем и да правим история както правеха нашите бащи-основатели.

Бих желал всички да задвижим нови двигатели на интеграцията – процес на разширяване, по-ефективна и по-координирана обща европейска външна политика, отбранителна политика и политика на сигурност, Европейския енергиен съюз, Единният дигитален пазар, съюз на капиталовите пазари на ЕС и други.

И нека продължим да пишем и да правим историята на силния ЕС със силни и проспериращи държави членки.

Ако забравим или нямаме кауза вече, някой друг ще се фокусира върху нас като удобен опонент. Ако спрем да правим историята, някой друг ще я прави вместо нас. Тъй като някои искат да поставят под съмнение и да дестабилизират нашите основи, нека създадем нова, допълнителна доза доверие в нашия ЕС. Нека я постигнем сега и нека я постигнем заедно!

Благодаря ви!